

OM005:00/2012

VM093:00/2013

4.2.2015

Valtiovarainministeriö

Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta KANEltä¹ on pyydetty lausunto metropolihallintoa koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta. KANE lausuu asiasta seuraavasti.

KANE ei lähtökohtaisesti ota kantaa metropolihallinnon tarpeellisuuteen tai tehtäviin, vaan lausunto keskittyy metropolialueen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamisoikeuksiin.

KANE pitää hyvänä, että hallituksen esitysluonnoksessa metropolihallinnosta nostetaan esille metropolialueen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamisoikeudet. Neuvottelukunta pitää tärkeänä, että metropolihallintoa johtaa kansalaisten valitsema metropolivaltuusto, ja että metropolialueen asukkailla on aloiteoikeus. Edellä mainitut esitykset ovat linjassa hallituksen kuntalakiesityksen sekä valtioneuvoston keväällä 2014 antaman demokratiapoliittisen selonteon kanssa.

Tutkimusten mukaan yhteiskunnallinen osallistuminen on viime vuosikymmenten aikana entistä voimakkaammin eriytynyt eri väestöryhmien välillä. On entistä tärkeämpää luoda toimivat puitteet kansalaisten osallistumiselle. Valtioneuvoston demokratiapolitiikan tavoitteena on, että päätöksenteko perustuu kansalaisten laajaan osallistumiseen, ja että siinä toteutuu osallistumisen yhdenvertaisuus. On keskeistä kehittää uusia kansalaisten osallistumis- ja vaikuttamiskeinoja sekä lisätä hallinnon avoimuutta ja vuorovaikutusta sidosryhmien sekä kansalaisten kanssa, ja parantaa edustuksellisen demokratian toimivuutta.

¹ Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta KANE edistää järjestöjen ja viranomaisten välistä yhteistyötä. KANESsa on puheenjohtajien lisäksi 19 jäsentä, jotka edustavat järjestöjä, tutkimusta, elinkeinoelämää, vapaata kansalais-toimintaa sekä ministeriöitä ja virastoja. KANEn visiona on inspiroiva ja vaikuttava kansalaisyhteiskunta.

Hallituksen esitysluonnoksessa metropolihallintolaiksi 2 luvussa säädetään metropolivaaleista. KANE pitää metropolivaaleja tärkeänä. Neuvottelukunta pitää myös perusteltuna esitystä, jonka mukaan jokaisella metropolialueen kunnalla on mahdollisuus saada vähintään yksi edustaja valituksi metropolivaltuustoon.

Hallituksen esitysluonnoksessa metropolilaiksi luvussa 3 säädetään metropolialueen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamisoikeuksista. Esityksen mukaan metropolialueen kunnan asukkailla on oikeus tehdä aloite metropolihallintoa koskevassa asiassa, tehdä aloite neuvoa-antavasta kansanäänestyksestä metropolialueella sekä äänestää metropolialuetta koskevassa kansanäänestyksessä. KANE kannattaa esityksiä. Neuvottelukunnan mukaan metropolialoitteet tulisi voida tehdä kuntalaisaloite.fi:ssä, joka on oikeusministeriön ylläpitämä verkkopalvelu. Tämä helpottaisi aloitteiden tekemistä ja edesauttaisi toimivan järjestelmän luomista.

Eero Rämö
puheenjohtaja

Maria Wakeham-Hartonen
pääsihteeri